

STUDIES OF THE OTTOMAN DOMAIN

Cilt/ Volume: 8 Sayı/Issue: 14 Şubat/February 2018 ISSN: 2147-5210

DOI Number: 10.19039/sotod.2018.81

Geliş Tarihi/Received:20.12.2017 Kabul Tarihi/Accepted:04.02.2018

1260-61 / 1844-45 TEMETTÜAT KAYITLARI IŞIĞINDA KUBAD KÖYÜNÜN SOSYAL VE EKONOMİK GÖRÜNTÜSÜ

THE SOCIAL AND ECONOMIC VIEW OF KUBAD VILLAGE IN THE LIGHT OF 1260-61 / 1844-45 TEMETTÜAT RECORDS

Rafet METİN¹

Öz

Temettüat Defterleri XIX. yüzyıl Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihinin önemli kaynaklarından biridir. Vergi kaynaklarını yeniden tespit ederek halkın üzerindeki vergi yükünü hafifletmek ve vergi dağılımında yaşanan adaletsizliği önlemek amacıyla hazırlanan temettuat kayıtları sosyo-ekonomik ve demografik yapının da ortaya konulmasında önemli bilgiler sunmaktadır. Kayıtlarda anılan dönemde bölgelerin mal-mülk, hayvan, arazi ve insanların şahsi malvarlıklarının kaydedilmesi ile sosyo-ekonomik hayat, nüfus ve tarımsal ekonomi ile ilgili bütün karakteristik özellikler ortaya konulmaktadır. Kayıtlarda ayrıca mükelleflerinin adları, lâkapları, meslekleri hakkında da bilgi alabilmek mümkün olmaktadır. Bu çalışmada 1260-1261h /1844-1845 m yılında Dinek Keskin Kazasına tabi Kubad karyesinin 672 numaralı temettuat defterinden faydalanılarak, sosyal ve ekonomik yapısı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kubad karyesi, Temettüat Defteri, Mesleki Yapılanma, Nüfus, Üretim

Abstract

Temettüat records are one of the important sources of XIX. century social and economic history of Ottoman Empire. Temettüat records have been prepared in order to mitigate the tax burden on the people and to prevent injustice in the tax distribution by re-determining the tax sources. In addition, these records provide important information for the socio-economic and demographic structure. In the period referred to in the records, all characteristics of socio-economic life, population and agricultural economy are revealed by registering the properties, animals, lands and persons' personal wealth of regions. In these records, it is also possible to get information about taxpayers' names, nicknames, and occupations. In this study, benefiting basically 672 numbered temettüat record of Kubad village which is within in the boundaries of Dinek Keskin district in year of 1260-1261h/1844-1845m, it is tried to reveal social and economic structure.

Keywords: Kubad village, Temettüat record, Occupational Structuring, Population, Production

¹ Doç.Dr. Kırıkkale Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, rafet_metin71@hotmail.com

Giriş

Tahrir geleneği insanlık tarihinde oldukça eski bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünyanın farklı bölgelerinde devletler, askeri ve ekonomik güçlerini tespit edebilmek için tahrirler yaptırmışlardır. İlk tahrirlerin Mısırlılar tarafından yapıldığı daha sonra Romalılar tarafından devam ettirilerek İslam devletlerine aktarıldığı anlaşılmaktadır (Ünal,2010:141-142). Çalıştığımız defterlerden temettu' kelimesi (m-t-a) kökünden “tefa’ul” babından kâr etmek anlamına gelen Arapça bir kelimedir. Temettü’ât ise; kârlar, kazançlar anlamında çoğuldur. (Devellioğlu, 1996: 1073).Tanzimat’a kadar değişik adlarla halktan alınan vergilerin yerine getirilen Temettû vergisinin kaydedildiği defterlere, “Temettuat Defterleri” adı verilmiştir. Bu defterler 19. yüzyıl ortalarında Osmanlı Devleti’nin içinde bulunduğu iktisadi, sosyal ve ticari hayatı ortaya koymaktadır (Kütükoğlu 1995 : 395).Temettuat defterleri genel itibariyle bir bölgenin demografik yapısı, hane reisinin menkul ve gayr-i menkul kaynakları, yıllık kazancı, işletmelerin büyüklüğü, iş gücü ve ayrıntılı vergi yükü, kişilerin mesleği, yetiştirilen ziraî ürün ve hayvanlar ileticarî ve sınaî müesseseler hakkında bilgiler sunmaktadır (Gül, 2009: 81).Ayrıca anılan defterlerdenOsmanlı ülkesinde yaşayan nüfusun yerleşim düzeni, zirai üretim durumunu, hanelerin servet ve gelirleri ile vergilendirme konularında çok zengin bilgiler elde etmek mümkün olmaktadır (Güran, 2000: 79). Kısaca bu defterlerden bir bölgenin Demografik etnik yapısı, fert düzeyinde menkul ve gayr-i menkul kaynaklar, ferdin yıllık kazancı, işletmelerin büyüklüğü, toplam ve ayrıntılı vergi yükünü, işgücünü, kişilerin mesleği, yetiştirilen zirai ürün ve hayvanlar, Ticari ve sınaî müesseseler hakkında önemli veriler elde edilmektedir (Özer, 2000: 596). Defterlerde, mahallelerdeki toplam hane sayısı, arazi miktarı, hane reislerinin meslekleri, yükümlü oldukları vergi miktarları gibi birçok konuda teferruatlı bilgiler bulunmaktadır. Ayrıca her hane reisinin adı ve unvanı, sahip olduğu mal varlığı, ne kadar emlak ve arazisi olduğu ve bu arazinin ekili olan bölümleri ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Meslekler, hane reisinin isminin üzerine eğik olarak yazılmıştır. Tarımla geçinen hane reisinin meslek bölümü “erbab-ı ziraattan idüğü”, esnaflıkla geçinenlerinki ise “erbab-ı ticaretten idüğü” olarak belirtilmiştir. Ticaret ve ziraatın her ikisiyle geçimini sağlayanlar “erbab-ı ziraat ve ticaretten idüğü” şeklinde belirtilmiştir. Çalışmamızın ana kaynağını teşkil eden Temettuat Defterlerinden BOA, ML VRD.TMT. 672 numaralarda kayıtlı defter vasıtasıyla Kubad karyesinin sosyal ve ekonomik yapısı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada Kubad köyünün nüfusu ile

birlikte köyde kullanılan isimler, lakaplar, meslekî yapılanma, köyde yaşayan hane reislerinin tarım, hayvancılık ve meslek gelirleri ile birlikte ödemiş oldukları vergi çeşitleri tespit edilerek vergi yükleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2. Kubad Karyesi

2.1.Nüfus

Kubad karyesinin nüfusu ile ilgili eski dönemlere ait bilgiler elimizde mevcut değildir. 1845 yılında Kubad karyesinin 9 haneye tekâbül eden 45 neferlik nüfusu söz konusudur. *hane x 5+mücerred*² (Barkan, 1953: 12) Türkiye yerleşim birimleri envanterine göre 1946 yılına kadar Kubad adı ile anılan köy 22.03.1955'te Yaylayurt adı ile değiştirilmiştir. Günümüzde Kırıkkale'ye bağlı Delice ilçesinin şirin bir köyü olan Kubad (Yaylayurt)'ın 2017 yılı adrese dayalı nüfus tesbitine göre nüfusu 85 olarak belirlenmiştir.

Tablo 1: Kubad (Yaylayurt) Karyesinde 1845-2017 Yıllarındaki Tahmini Nüfus

Yıllar	Tahmini nüfus
1845	45 nefer
2017	85 nefer

2.2.Şahıs Adları ve Kullanılan Lakaplar (Kubad)

672 numaralı temettuat defterinde hane reislerinin isimleri babalarının adları ve lakaplarıyla birlikte yazılmıştır. Bu nedenle köyde yaygın olarak kullanılan baba ve oğul isimlerini tespit etmek mümkün olmuştur.

Tablo 2: Kubad Karyesinde Kullanılan Şahıs İsimleri

İsim	Sayı	%
Kasım	3	21.4
Ali	2	14.2
Ömer	2	14.2
Bekir	2	14.2
Ahmed	1	7.1
Osman	1	7.1

² Bu hesaplama Ö.LütfiBarkan'ın genel nüfusu bulmak için en çok kullanılan yöntem olan "hâne x 5" formülünden yola çıkılarak yapılmıştır.

Veli	1	7.1
Abdurrahman	1	7.1
İbrahim	1	7.1
Toplam	14	

Tablo 2’de yer alan verilerden anlaşıldığı üzere toplam dokuz hane olan Kubad karyesindeki vergi nüfusunun tamamı erkektir.

İsimleri incelediğimizde Peygamber ve onun ehl-i beyti başta olmak üzere daha çok Arapça kökenli isimlerin olduğu görülmektedir. İlk sırayı % 21.4’ü Kasım ismi alırken ikinci sırada % 14.2 ile Ali ve üçüncü sırada % 7.1 ile Ahmed yer almaktadır.

2.3. Kubad Karyesinde Kullanılan Lakaplar

Kubad’ta hane reislerinin toplumda tanınmasını sağlayan aile ve sülale adlarının daha önce yaptığımız köy çalışmalarında olduğu gibi dinî özellikler taşımadığı kayıtlardan anlaşılmaktadır. Tablo-3’te yer alan uzun, yağlı, kara ve kirpi gibi lakaplar muhtemelen ailelerin geçmişten beri kullana geldikleri lakaplar olarak görülmektedir.

Tablo 3: Kubad’ta Kullanılan Lakaplar

Uzun Ömer oğlu İbrahim	Yağlı oğlu Ali	Karabekir oğlu Osman
Kasım kethüda oğlu Veli	Kipri oğlu Ahmed	Uzun oğlu Bekir

2.4. Kubad Karyesinde Mesleki Yapılanma

Toplam 9 haneye sahip olan Kubad karyesinde köyün 7 numaralı hanesinde yaşayan Kasım kethüda oğlu Veli’nin geçimini çerçi olarak temin ettiği, diğer 8 hanenin ziraat yaparak geçimlerini sağladıkları kayıtlardan anlaşılmaktadır (BOA, ML VRD.TMT,672:5).

2.5. Hayvancılık ve Hayvan Dağılımı

Belgelerden anlaşıldığına göre 1845-1846 yıllarında Kubad karyesinde yaşayan haneler geçimlerini tarım ve hayvancılıktan sağlamakta idiler. Genel olarak süt ve süt ürünleri ihtiyaçlarını karşılamak için inek ve koyun, binek hayvanı ihtiyaçlarını karşılamak için merkep, çift sürmede faydalanabilmek için öküz kullandıkları anlaşılmaktadır. Kubad’ta toplam 295 olan hayvan varlığının büyük çoğunluğunu küçükbaş hayvanlar oluşturmaktadır.% 73.5’i küçükbaş (217 adet), % 21.6’sı

büyükbaş (64 adet) ve % 4.7'si yük ve binek hayvanı (14 adet) olarak sıralanmaktadır. Büyükbaş hayvan çeşidinde, karasığır öküzü, sağmal inek ve camus ön planda yer alırken küçükbaş hayvan çeşidinde ise, koyun, keçi , kuzu ve oğlak tercih edilmektedir. Anılan tarihlerde koyun vergisi küçükbaş hayvanlar ile birlikte vergilendirilirken 1601 tarihli 141 numaralı defterde İmroz Adası'nda yapılan küçükbaş hayvancılık at, katır, manda ve sığır gibi hayvanlar ile birlikte vergilendirilmiştir (Demircan, 2015:76).

Bunun dışında binek ve yük hayvanı olarak ise merkep başta olmak üzere, kısarak beslenmektedir.

Tablo 4: Kubad'ta Hane Reislerinin Sahip oldukları Hayvan Çeşitleri

Hayvan çeşidi	Sayı	Hayvan Sahibi Hane	Toplam Hane Başına Düşen Baş
Büyükbaş	64	8	8
Küçükbaş	217	8	27.1
Yük-Binek Hayvanı	14	8	1.75
Toplam Sayı	295		

Tablo 5: Kubad'ta Hane Reislerinin Sahip oldukları Büyükbaş Hayvan Çeşitleri

Büyükbaş Hayvan çeşidi	Sayı	Hayvan Sahibi Hane	Ortalama
Karasığır öküzü	16	5	
Sağmal inek	13	8	
Erkek Manda	4	2	
Kısır inek	3	3	
Buzağı	16	8	
Düve	12	6	
Toplam	64		

Büyükbaş hayvan söz konusu olduğunda köylerde çift sürme işinde ilk olarak akla at ve katır gücü gelmektedir. Ancak Kubad'ta öküzün ilk planda tercih edildiği görülmektedir. Bu durumun nedeni öküzün beslenme giderinin at ve katıra nazaran daha az olması ile izah edilebilir. Bir atı veya katırı bütün bir yıl boyunca arpa, yulaf, ot, kepek ve samanla beslemek gerekirken öküz yedi ay süre ile burçak ve samanla

beslenebilmekte ve yılın geri kalan aylarında otlamak üzere çayırlara salıverilmektedir. Bu arada demetlerin tarladan harmana ve ürünün harmandan ambara taşınmasında at ve eşek gibi yük hayvanlarından da yararlanılmakla birlikte, daha çok bir çift öküzün çektiği iki tekerlekli kağnılar kullanılabilir (Bozkurt, 2011: 144). Belgelerden anlaşıldığı üzere anılan dönemde Kubad'ta özellikle karasığır öküzü ahalinin tarım yaparken kullandığı vazgeçilmez iş gücü kaynaklarından biri durumundadır. Köyde toplam 9 haneden 5 hanede karasığır öküzüne tesadüf edilmektedir. Köyün süt ihtiyacını karşılamak üzere sağmal inek beslenmiştir. Toplam 9 haneden 8 hanede sağmal inek beslenmektedir. Sağmal inek beslemeyen tek hane 7 numaralı hanede ikamet eden ve ziraatla iştilal etmeyen çerçi olarak geçimini temin eden Kasım Kethüda oğlu Veli olarak kaydedilmiştir (BOA, ML VRD.TMT,672:5).

Yük ve Binek Hayvanlarına gelince; Kubad'ta 1845 yılında toplam 14 adet yük ve binek hayvanı bulunmaktadır. Bunlardan 12 tanesi merkep, 2 tanesi kısarak ve tay olarak kaydedilmiştir.

Tablo 6: Kubad'ta Hane Reislerinin Sahip oldukları Yük ve Binek Hayvanı Çeşitleri

Hayvan çeşidi	Sayı	Hayvan Sahibi Hane	Ortalama
Merkeb	12	8	
Kısarak ve tay	2	1	
Toplam	14		

Yük ve binek hayvanlarına bakıldığında toplam 9 hane olan köyde sadece 1 hanede yük ve binek hayvanı olmadığı tespit edilmiştir.

Küçükbaş hayvanlar bakımından bakıldığında Kubad'ta toplam 217 adet küçükbaş hayvan varlığı tespit edilmiştir. Küçükbaş hayvan çeşidinde sağmal koyun toplam 23 adet olup 1 hanenin elinde bulunmakta sağmal keçi ise 8 hanenin elinde bulunmaktadır. Köyün 1 numaralı hanesinde kayıtlı bulunan Uzun Ömer oğlu İbrahim köyün zenginlerinden birisi olarak toplam 1211 kuruş temettuat toplamı içerisinde küçükbaş hayvan türünün hepsi bulunmaktadır (BOA, ML VRD.TMT,672:2).

Tablo 7: Kubad'ta Hane Reislerinin Sahip oldukları Küçükbaş Hayvan Çeşitleri

Küçükbaş hayvan çeşidi	Sayı	Hane	Ortalama
Sağmal koyun	23	1	23
Sağmal keçi	78	8	9.75
Yoz keçi	12	3	4
Yoz ganem	13	1	13
Kuzu	28	1	28
Oğlak	63	8	7.8
Toplam	217		

2.6. Arazi Dağılımı ve Toprak Kullanımı

Kubad'ta hane reislerinin % 92.8'i (8) buğday ve arpa tarımı ile alakalı ziraî faaliyet içerisinde. Köyde ikamet eden hanelerden % 4.2'si penbe (pamuk) (8) ve % 2.9'u bağcılık (9) ile iştilal etmektedir.

Tablo 8: Kubad'ta Ekili ve Dikili Tarım Alanlarının Dağılımı

Ekilebilir Arazi Türü	Miktar (Dönüm)	Hane	Ortalama	%
Tarla (buğday-arpa)	285	8	35.6	92.8
Penbe (pamuk)	13	8	1.6	4.2
Bağ	9	9	1	2.9
Toplam	307			

2.7. Gelirler

2.7.1. Tarım Gelirleri (Hasılatı)

1844-1845 yılları arası Kubad'ta ekili (tarla) dikili tarım alanları toplam 307 dönüm olup 4.969 kuruş gelir elde edilmiştir

Tablo 9: Kubad'ta Ekili-Dikili Tarım Alanlarının Hasılatı

Ekilebilir Arazi Türü	Miktar (Kuruş)	Miktar (Dönüm)	Ortalama
Tarla (buğday-arpa)	3.272	285	11.4
Pamuk	800	13	61.5
Bağ	897	9	99.6
Toplam	4.969	307	

Temettuat defterlerinde köylüden alınan hububat öşrü verilerinden üretilen hububatların ne kadar olduğu tespit edilebilir. Öşür bölgelere göre değişmekle birlikte ortalama her ürün üzerinden %10 oranında alınmaktadır. Bu nedenle Tablo 10'da vergiye esas olan toplam kilenin 10 katı alınarak toplam hububat üretimi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 10: Kubad'ta Üretilen Toplam Hububat Miktarı

Ekilebilir Arazi Türü	Kile ³	Kile x 10	Kg
Hımta (Buğday)	25	250	6.414
Şair (Arpa)	16	160	3.560
Penbe (pamuk)	17	170	4.361
Toplam	58		

2.7.2. Hayvancılık Hasılatı

Kubad'ta tarımdan sonra ikinci sırada yer alan hayvancılık gelirleri 1.632 kuruş olarak tespit edilmiştir. Hayvancılık hasılatı küçükbaş ve büyükbaş, olarak iki grupta incelenebilir. Tablo 11'deki veriler incelendiğinde görüleceği üzere, hayvancılık hasılatında ilk sırayı Küçükbaş hayvanlar (1.380 kuruş). İkinci sırada ise büyükbaş hayvanlar (252 kuruş) gelmektedir .

Tablo 11: Kubad'ta Hayvancılık Hasılatı Dağılımı

Hayvan çeşidi	Hasılat miktarı kuruş	Hayvan Sahibi Hane	Ortalama
Küçükbaş	1.380	8	172.5
Büyükbaş	252	8	31.5
Toplam	1.632		

2.7.3. Meslek Hasılatı

1844-1845 yılları arasında Kubad'ta toplam 9 haneden sadece 1 hane çerçi mesleği ile işgal etmekte geriye kalan 8 hane ise ehl-i ziraat olarak geçimlerini temin etmektedir. Çerçi olarak vazife gören Kasım kethüda oğlu Veli bu meslekten 320 kuruş

³Bu çalışmada hesaplamalar yapılırken buğday ve penbe için 1 kile (kıyye) =25, 656 kg.; arpa için ise 1 kile=22,25kg. olarak alınmıştır.

yıllık gelir elde etmiştir.Köyün toplam yıllık gelirinin 8.545 kuruş olduğu düşünülecek olursa bu meslekten elde edilen gelirin oldukça düşük olduğu anlaşılacaktır.

7.1.Vergi-yi Mahsusa

1256/1840 yılından itibaren uygulanmaya başlayan ve bazı istisnalar haricinde ekonomik durumlarına göre herkesten alınan vergi-yi mahsusa Tanzimat idarecileri tarafından örfi vergiler yerine konulmuş olup, "An-cemaatin vergi", "Vergü-yi Mahsusa", "Vergü" ve "Komşuca alınan vergü" gibi adlar verilmiştir (Öztürk, 2000: 537). Bu verginin miktarı liva ölçeğinde belirlenirdi. Bu miktar livaya bağlı kazalar arasında paylaştırılırdı. Sonra kazanın müdür ve meclis azaları, nüfusun etnik özelliğine göre imam, papaz ve kocabaşı gibi kişilerin katıldığı toplantıda kasaba ve köylere düşen miktar tespit edilir en sonunda da köy ve mahalle düzeyinde kişilerin ödeme güçlerine göre paylaştırılırdı (Öztürk, 1996: 174-175).

Temettuat kayıtlarından tespit ettiğimize göre Kubad'ta toplam vergi-yi mahsusa bedeli 1.624 kuruş olarak kayıtlarda yer almaktadır. Vergi-yi mahsusa olarak en düşük vergi 103.5 kuruş, en yüksek vergi ise 406 kuruştur. Köyün 9 numaralı hanesinde kayıtlı olan Veli oğlu Ömer'in vergi-yi mahsusa bedeli 103.5 kuruş olarak taktir edilmiştir. Köyün 2 numaralı hanesinde kayıtlı olan Abdurrahman oğlu Ali 'nin ise vergi-yi mahsusa bedeli 406 kuruş olarak belirlenmiştir (BOA, ML VRD.TMT,672:2,6).

Tablo 12: Kubad'ta Hane Reislerinin Verdiği Toplam Öşür ve Aded-i ağnam Vergisi

Ekili tarım öşürü ve aded-i ağnam vergisi	Miktar (Kuruş)	Hane	Ortalama	%
Hınta (buğday)	294	8	36.75	48.4
Şair (arpa)	148	8	18.5	24.3
Penbe	75	8	9.3	12.3
Bağ	70	9	7.7	11.5
Aded-i ağnam	20	9	2.2	3.2
Toplam	607			

Toplu olarak verdiğimiz vergi türlerinden ekili tarım üzerinden alınan öşür vergisi ile alâkalı olarak hinta (buğday) % 48.4 ile ilk sırada gelmektedir. Onu %24.3 ile şair (arpa), % 12.3 ile penbe (pamuk) izlemektedir.Bağdan alınan vergi %11.5 Ağnam vergisi ise % 3.2 olarak tespit edilmiştir. Bu verilerden anlaşıldığına göre Kubad'ta en

düşük vergi çeşidi ağnam olurken en yüksek vergi çeşidi ise hinta (buğday) olarak görülmektedir.

Tablo 13: Kubad'ta İkâmet Eden Kimselerin Hane Sırasına Göre Toplam Temettuatları

Hane No	Kişi Adı	Temettuat Toplamı Kuruş
1	Uzun Ömer oğlu İbrahim	Ziraat-1211
2	Abdurrahman oğlu Ali	Ziraat -1754
3	Uzun oğlu Bekir	Ziraat -530
4	Yağlı oğlu Ali	Ziraat-542
5	Karabekir oğlu Osman	Ziraat-795
6	Kasım oğlu Kasım	Ziraat-575
7	Kam kethüda oğlu Veli	Çerçi -416
8	Kipri oğlu Ahmed	Ziraat-600
9	Veli oğlu Ömer	Ziraat-498

4. Sonuç

Kubad karyesinin nüfusu ile ilgili eski dönemlere ait bilgiler elimizde mevcut değildir. 1845 yılında Kubad karyesinin 9 haneye tekâbül eden 45 neferlik nüfusu söz konusudur. Türkiye yerleşim birimleri envanterine göre 1946 yılına kadar Kubad adı ile anılan köy 22.03.1955'te Yaylayurt adı ile değiştirilmiştir. Günümüzde Kırıkkale'ye bağlı Delice ilçesinin şirin bir köyü olan Kubad (Yaylayurt)'ın 2007 yılı adrese dayalı nüfus tesbitine göre nüfusu 85 olarak belirlenmiştir.

Kubad karyesinin iktisadi ve sosyal yapısı incelendiğinde geçim kaynağının tarım ve hayvancılığa dayalı olduğu görülmektedir. Ziraî üretimin en önemli kısmını ekili tarım alanları oluşturmaktadır. Ekili tarım alanları bakımından Kubad'ta başta buğday olmak üzere arpa ve penbe (pamuk) üretimi yapılmaktadır. 1844-1845 yılları arası Kubad'ta ekili (tarla) dikili tarım alanları toplam 307 dönüm olup 4.969 kuruş gelir elde edilmiştir

Kubad'ta tarımdan sonra ikinci sırada yer alan hayvancılık gelirleri toplam 1.632 kuruş olarak tespit edilmiştir. Karyeden alınan vergi türlerinden ekili tarım üzerinden alınan öşür vergisi ile alâkalı olarak hinta (buğday) % 48.4 ile ilk sırada gelmektedir. Onu %24.3 ile şair (arpa), % 12.3 ile penbe (pamuk) izlemektedir. Bağdan alınan vergi %11.5 Ağnam vergisi ise % 3.2 olarak tespit edilmiştir. Bu verilerden anlaşıldığına göre Kubad'ta en düşük vergi çeşidi ağnam olurken en yüksek vergi çeşidi ise hinta

(buğday) olarak görülmektedir. Toplam vergi-yi mahsusa bedeli 1.624 kuruş olarak kayıtlarda yer almaktadır

Sonuç olarak bu çalışmada Kırıkkale ilimize bağlı Delice ilçesinin şirin köylerinden birisi olan Kubad'ın 1844-1845 yılları arasında iktisadi ve sosyal yapısı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışma ile bundan sonra yapılacak çalışmalara katkı sunmak hedeflenmiştir.

KAYNAKÇA

Belgeler

BOA, ML VRD.TMT,672

Makale ve Kitaplar

Barkan, Ö. L., (1953). *Tarihî demografi araştırmaları ve Osmanlı tarihi (Cilt: X)*. İstanbul: Türkiyat Mecmuası.

Bozkurt, N. (2011). T1844-1845 Tarihli Temettuat Defterine Göre Kütahya Sancağı Dazkırı Kazası Evciler Köyünün Sosyal ve Ekonomik Yapısı, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (19): 135-156.

Demircan, Y. (2015), “XV-XVII.Yüzyıllarda Ege Adaları’da çeşitli yönleriyle küçükbaş hayvancılık”.OTAM (24).s.71-96.

Devellioğlu, F. (1996), "*Temettü'-Temettüat*", *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lügat(13. Baskı.)* Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları,

Gül, A. (2009). Temettuat Defterlerine Göre Pasinler’in (Hasankale) Sosyal ve Ekonomik Yapısı . *Karadeniz Araştırmaları*, 6 (23): 77-98.

132

Güran, T. (2000). “19. Yüzyıl Temettuat Tahrirleri”, Osmanlı Devleti’nde Bilgi ve İstatistik, Ankara, s.77-78.

Kütükoğlu, M (1995). “Osmanlı Sosyal ve İktisadî Tarihi Kaynaklarından Temettü Defterleri”, cilt LIX/225, Belleten, Ankara, s. 394-412.

Özer, İ. (2000). Temettuat Defterlerinde Somuncu Babanın Nesebi (1844),Akademik Araştırmalar Dergisi , 4-5: 593-609.

Öztürk, S. (1996). Tanzimat döneminde bir Anadolu Şehri *Bilecik*. İstanbul, s. 174-175.

Öztürk, S. (2000). Temettuat Tahrirleri. *Akademik Araştırmalar Dergisi Osmanlı Özel Sayısı*,ss: 537-591

Ünal, M. Ali (2010). Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Isparta: Fakülte Kitabevi.

